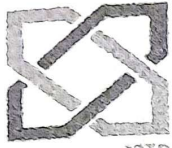

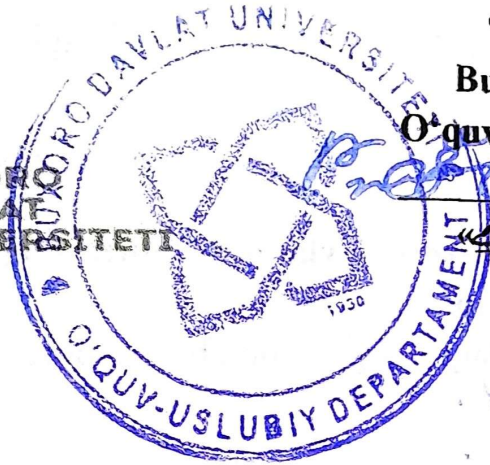
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

AGRONOMIYA VA TUPROQSHUNOSLIK KAFEDRASI

BUXORO
DAVLAT
UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”

Buxoro davlat universiteti

O'quv ishlari bo'yicha prorektor

R.G'.Jumayev

» 04 2024 y.

5411700- Issiqxona xo'jaligini tashkil etish va yuritish ta'lim yo'nalishi
bitiruvchilari uchun ixtisoslik fanlaridan
Yakuniy davlat attestatsiya imtihon
DASTURI

3.00. Ixtisoslik fanlari:

- 3.03. Issiqxona xo'jaligini tashkil etish va boshqarish
- 3.05. Himoyalangan yer sabzavotchiligi
- 3.06. Mevachilik
- 3.07. Sabzavotchilik va polizchilik

ANNOTATSIYA

Davlat yakuniy attestatsiyasi 5411700 - Issiqxona xo'jaligini tashkil etish va ta'lim yo'nalishi uchun asosiy ta'lim dasturi bo'yicha o'qitishning yakuniy bosqichi hisoblanadi.

Davlat yakuniy attestatsiyasi ta'lim yo'nalishi bo'yicha ixtisoslik fanlari bo'yicha davlat imtihonini topshirishni o'z ichiga oladi. Davlat imtihoniga bitiruvchi talaba ta'lim yo'nalishining ikkita ixtisoslik fanidan savollariga javob beradi.

Dastur Agronomiya va tuproqshunoslik kafedrasida, vig'lashida muhokama qilingan va tavsiya etilgan (2023 yil 30.01 dagi 23-sonli bayonnoma)

Imtihon dasturi Buxoro davlat universitetining kengashida ko'rib chiqilgan va tasdiqlangan.

2023 yil 30.03 dagi 8 - sonli bayonnoma.

Tuzuvchilar

O.R. Umarov, Agronomiya va tuproqshunoslik kafedrasining mudiri, b.f.f.d. (PhD)

Z.A. Atayeva, Agronomiya va tuproqshunoslik kafedrasining o'qituvchisi

Taqrizchilar:

Axmedov M.I. - Don va dukkakli ekinlar ITI direktori, qishloq xo'jaligi fanlari nomzodi

Jumayev F.H. - Agronomiya va tuproqshunoslik kafedrasining dotsenti, biologiya fanlari nomzodi

KIRISH

Oliy ta'lim muassasalari oliy ta'limining asosiy ta'lim dasturlari bo'yicha o'qishni tamomlagan bitiruvchilarning yakuniy davlat attestatsiyasi majburiy hisoblanadi.

Yakuniy davlat attestatsiyasi oliy ta'limning har bir yo'nalishi o'quv rejasini bo'yicha tashkil etilgan davlat attestatsiya komissiyasi tomonidan amalga oshiriladi.

5411700- Issiqxona xo'jaligini tashkil etish va yuritish ta'lim yo'nalishi o'quv rejasini bo'yicha yakuniy imtihon davlat attestatsiyasining ajralmas qismi deb hisoblanadi.

Yakuniy davlat attestatsiya imtihoniga asosiy o'quv rejasini bo'yicha to'liq o'qish kursini tugatgan va o'quv rejasida nazarda tutilgan barcha oldingi yakuniy nazoratlardan muvaffaqiyatli o'tgan shaxslar kiradi.

Yakuniy davlat attestatsiya imtihon bitiruvchining kasbiy muammolarni hal qilish uchun nazariy tayyorgarligini, kasbiy faoliyatning asosiy turlariga tayyorligini aniqlash va baholash imkonini beradi. Imtihon talabalarning umumiy kasbiy va maxsus tayyorgarligi darajasi va sifatini tekshirish maqsadida o'tkaziladi.

O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligida 2021 yil 16 noyabrda № 1963-3 son bilan ro'yxatga olingan Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirining 2021 yil 10 noyabrdagi № 38-2021-son buyrug'i bilan tasdiqlangan "O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim muassasalari bitiruvchilarining yakuniy davlat attestatsiyasi to'g'risida NIZOM"ga o'zgartirishlar kiritish haqida"gi № 38-2021-sonli buyrug'iga muvofiq ishlab chiqildi.

BAHOLASH MEZONI

Yakuniy davlat attestatsiya imtihoni yozma ravishda olinadi. Yozma ish uchun variant tuzilgan bo'lib, har bir variant 4 ta savolni o'z ichiga oladi. Savollar qiyinchilik darajasi bo'yicha baholanadi va bunda 1-savol uchun "0-25" ballidan, 2-savol uchun "0-25" ballidan va 3-savol uchun "0-25" ballidan, 4-savol uchun "0-25" ballidan to'plashi mumkin.

Yozma ishni o'tkazish uchun 80 minut vaqt beriladi.

Yozma ishning har bir savoli va umumiy ballari quyidagi mezonlar bo'yicha belgilanadi:

Bitiruvchi talaba berilgan yozma ishdagi 4 ta savolning har birini mohiyatini tushunishi, bilishi, tasavvurga ega bo'lishi lozim. Uni ilmiy asoslangan holda ijodiy fikrlab, mustaqil mushohada yuritib, imloviy xatosiz yoritib berishi hamda shu savollarda berilgan ma'lumotlarni taqqoslay olishi, xulosa va qarorlar chiqargan holda, amalda qo'llay bilishi kerak. Talaba 4 ta savolga ham shu mezon asosida javob bergan bo'lsa, yozma ishga maksimal 100 ball qo'yiladi.

Talaba berilgan yozma ishdagi 4 ta savol to'g'risida bilim va tasavvurga ega bo'lishi lozim. Savolni mohiyatini tushungan holda mustaqil mushohada yuritib, savol mazmunini yoritib berishi kerak. Berilgan ilmiy ma'lumotlarni o'zaro taqqoslashga qiynaladi, xulosalar yakuniga yetmagan. Talaba 4 ta savolga ham shu mezon asosida javob bergan bo'lsa, yozma ishga 89 ball qo'yiladi.

Talaba yozma ishdagi 4 ta savolni mohiyatini tushunishi, tasavvurga ega bo'lishi, qisman bilishi hisobga olinadi. Ilmiy ma'lumotlar qisman yozilgan, bu ma'lumotlar asosida mustaqil fikr va xulosalar yurita olmaydi. Talaba 4 ta savolga ham shu mezon asosida javob bergan bo'lsa, yozma ishga 69 ball qo'yiladi.

Talaba 4 ta savolning mohiyatini qisman tushunsa, ilmiy ma'lumotlarni yozishda xatoliklarga yo'l qo'ysa hamda mustaqil fikr va xulosalar yoritilmagan bo'lsa, yozma ishga jami 10 ball qo'yiladi.

Talabani o'zlashtirish darajasi quyidagi yo'l bilan baholanadi:

№	Umumiy ball	Baho	Bakalvr talabasining bilim darajasi	Ballar taqsimoti
1	27-30 (30 ball); 36-40 (40 ball)	A'lo (90-100)	Talabani fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatgichini nazorat qilishda quyidagi namunaviy mezonlar tavsiya etiladi (har bir savol uchun): A'lo baho olishi uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim: xulosa va qaror qabul qilish: ijodiy fikrlay olish; mustaqil mushohada yurita olish; olgan bilimlarni amalda qo'llay olish; mohiyatini tushunish; bilish, aytib berish; tasavvurga ega bo'lish.	7,5-8 7-8 5,5-6
	21-26 (30 ball) 28-35 (40 ball)	Yaxshi (70-89)	Yaxshi baho olishi uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim: mustaqil mushohada yurita olish; olgan bilimlarni amalda qo'llay olish; mohiyatini tushunish; bilish, aytib berish; tasavvurga ega bo'lish.	4,5-7 4,5-5,5 4,5-5

18-20 (30 ball)	Qoniqarli (60-69)	Qoniqarli baho olishi uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim: mohiyatini tushunish, bilish, aytib berish; tasavvurga ega bo'lish.	4-5 4-4,25 3-4
24-27 (40 ball)			
0-17 (30 ball)	Qoniqarsiz (0-59)	Talaba 2-ta savolni mohiyatini tushunmasa, ilmiy ma'lumotlarni bayon etishda qo'pol xatoliklarga yo'l qo'yilsa, ma'lumotlar asosida mustaqil fikr yurita olmasa, yozma ishga qoniqarsiz ball qo'yiladi.	1-2 0-1
0-23 (40 ball)			

3.03. Issiqxona xo'jaligini tashkil etish va boshqarish fanidan Davlat attestatsiya sinovi uchun dastur O'quv fanining dolzarbligi va oliy kasbiy ta'limdagi o'rni

1. O'quv fanini o'qitilishi bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar.

Ushbu fan talabani olgan nazariy va amaliy bilimlarni bakalvrlarni bairuv malakaviy ishlarini bajarish va ishlab chiqarishda qo'llash bo'yicha ko'nikmalar hosil qilishdir.

Fanning maqsadi - zamonaviy issiqxonalarini tashkil etish va uni yuritish, ularda tannarxi arzon, eksportbop sabzavotlarni yetishtirishni tashkil etish va bu sohadagi yangi innovatsion texnologiyalarni joriy etishga qaratilgan.

Fan bo'yicha talabani bilim, ko'nikma va malakalariga quyidagi talablar qo'yiladi. Talaba:

- zamonaviy issiqxonalarda hozirgi holati, istiqbollari sabzavot va ko'chat yetishtirishni muammolari; ularni afzalliklari, kamchiliklari hamda issiqxona xo'jaliklarini tashkil etishni huquqiy, iqtisodiy asoslari haqida tasavvurga ega bo'lishi; zamonaviy issiqxona turlarini bir-biridan farqlanishini, issiqxonalarini qurishda kerakli bo'lgan uskuna, moslama va jixozlarni hisoblay olishi, olinadigan hosil va sotish baholarini hamda zamonaviy issiqxonalar ishini tashkil etishni bilishi va ulardan foydalana olish;

№	Nazariy mavzular
1.	Fanni o'qitishdan maqsad. Issiqxonalarda sabzavot mahsulotlarini ishlab chiqarishning hozirgi holati, istiqbollari hamda muammolari.
2.	Issiqxonalarda ko'chat va sabzavotlarni yetishtirishni nazariy Asoslari

3.	Issiqxona kombinatlarini tashkil etishni iqtisodiy va tashkiliy Vazifalari
4.	Issiqxona xo'jaliklarini iqtisodiy rivojlantirish dinamikasi
5.	Issiqxona xo'jaliklari huquqiy ta'minoti
6.	Issiqxonalarda sabzavot yetishtirishda innovatsion texnologiya
7.	Zamonaviy issiqxonalarda yetishtirish uchun istiqbolli, eksportbop nav va duragaylarini tanlash
8.	Issiqxonalarda issiqlik ta'minoti sozlash.
9.	Issiqxona xo'jaliklarini barpo etish uchun maydon tanlash
10.	Issiqxona xo'jaliklarning namunaviy loyihalari va ularga qo'yiladigan talablar
11.	Barpo etilgan issiqxonalar mavsumga tayyorlash. Hidroponikali va tuproqli issiqxonalar
12.	Zamonaviy yorug'lik o'tkazuvchi materiallarni xususiyatlari
13.	Issiqxonalarda ko'chat va sabzavotlarni yetishtirishning nazariy Asoslari
14.	Issiqxona mahsulotlarini terish, qadoqlash va uni realizatsiyasi bo'yicha ishlarni tashkil etish
15.	Xorijiy davlatlardagi zamonaviy issiqxona turlari va maydoni
16.	Kichik hajmli gidroponikali issiqxonalarda foydalaniladigan qurilma va moslamalar
17.	Ko'chat yetishtiruvchi komplekslar barpo etish asoslari
18.	Mavsum so'ngida issiqxonalarda bajariladigan ishlar
19.	Issiqxona ichida foydalaniladigan mashina mexanizmlar
20.	Issiqxonalarda yordamchi va qo'shimcha inshootlarini joylashtirish tartibi

№	Amaliy mashg'ulot mavzulari
1.	Issiqxonalar qurilish loyihalari bilan tanishish.
2.	Issiqxona xo'jaliklarini barpo etish uchun tanlanadigan yerlarga qo'yiladigan talablar.
3.	Joyning ko'p yillik meteorologik sharoitlarini tahlil qilish
4.	Issiqxonalar mavsumga tayyorlashdagi tadbirlarni tashkillashtirish
5.	Issiqxona mahsulotlari tarkibidagi foydali va zararli moddalarni tarkibini aniqlash
6.	Zamonaviy yorug'lik o'tkazuvchi materiallarni fizikaviy xususiyatlarini aniqlash.

7.	Zamonaviy issiqxonalar ko'chatga bo'lgan talabini aniqlash.
8.	Issiqxonalar issiqlikka talabini aniqlash.
9.	Pomidor va bodring yetishtirish bo'yicha agrotexnik xaritaning ishlab Chiqish
10.	Yorug'lik o'tkazuvchi materiallarga bo'lgan talabni aniqlash.
11.	Zamonaviy issiqxonalarda sabzavot yetishtirishni iqtisodiy samaradorligini aniqlash.
12.	Issiqxonalarda ko'chat va sabzavotlarni yetishtirishni nazariy asoslari.
13.	Issiqxona kombinatlarini tashkil etishni iqtisodiy va tashkiliy vazifalari
14.	Issiqxona xo'jaliklarini iqtisodiy rivojlantirish dinamikasi.
15.	Xorijiy davlatlardagi zamonaviy issiqxona turlari va maydoni.
16.	Kichik hajmli gidropon issiqxonalarda foydalaniladigan qurilma va moslamalar
17.	Ko'chat yetishtiruvchi komplekslar barpo etish asoslari
18.	Mavsum so'ngida issiqxonada bajariladigan ishlar.
19.	Issiqxonalarda foydalaniladigan mashina mexanizmlar.
20.	Issiqxonalar yordamchi va qo'shimcha inshootlarini joylashtirish tartibi.

3.05. Himoyalangan yer sabzavotchiligi fanidan Davlat attestatsiya sinovi uchun dastur O'quv fanining dolzarbligi va oliy kasbiy ta'limdagi o'rni

1. O'quv fanini o'qitilishi bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar.

Ushbu fan himoyalangan yer sabzavotchiligi bo'yicha hozirgi ahvolda rivojlanishi, himoyalangan yer inshootlarini loyihalash va qurishda erishilgan yutuqlar, mikroiklim sharoitlarini sozlashdagi yangi uskuna va jihozlar, o'simliklarni oziqlantirish xususiyatlari, ko'chat va sabzavotlarni yetishtirishdagi yangi texnologiyalar hamda himoyalangan yerlardan unamli foydalanishga qaratilish.

Mazkur fan himoyalangan yer sabzavotchiligi bo'yicha rivojlanish tarixi, hozirgi holati va istiqboli; himoyalangan yer sabzavotchiligi bo'yicha afzaliklari va kamchiliklari; himoyalangan yerlarda sabzavot ko'chatini yetishtirish texnologiyalarining o'ziga xos xususiyatlari, himoyalangan yerlardan kuz-qish, qish-bahor va o'tuvchan mavsumlarda foydalanish davomida tassavurga ega bo'lishi; Himoyalangan yer inshootlari turlari, tuzulishi va ularni farqlanishini; himoyalangan yerlarda sabzavot ekinlarni ekish; sabzavot ko'chatlarni ekishga tayyorlash; issiqxonalarda ekinlarni sug'orish, qator orasiga ishlov berish,

Asosiy adabiyotlar

1. Зуев В.И., Атаходжаев А.А., Асатов Ш.И., Кодирхужаев А., Ақромов У.А. "Химояланган ер сабзавотчилиги" Учебник. Тошкент - 2018.
2. Зуев В.И., Асатов Ш.И., Кодирхужаев А., Атаходжаев А.А., Ақромов У.А. «Овощеводство защищенного грунта» Тошкент - 2008.
3. Бурнев Х.Ч. Бахчеводство. «УзМЭ», Т., 2002. (дарслик)
Ш.И. Асатов «Технология выращивания овощных культур в грунтовых теплицах» Тошкент - 2014.

Tavsiya qilinadigan qo'shimcha adabiyotlar

1. Mirziyoev Sh.M. Erkin va farovon demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. Toshkent, "O'zbekiston" NMIU, 2017-. -55 bet.
2. Mirziyoev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash yurt taraqqiyoti va xalq faravonligining garovi. Toshkent, "O'zbekiston" NMIU, 2017 -47 bet.
3. Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. "O'zbekiston" NMIU, 2017-. -485 bet.
4. Karimov I.A. O'zbekiston iqtisodiy islohotlarni chuqurlashtirish yo'lida. T., O'zbekiston, 1995.
5. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi qonuni. T., 1997.
6. O'zbekiston Respublikasining "Kadrlar tayyorlash Milliy dasturi" to'g'risidagi qonuni. T., 1997.
7. Илмий - ишлаб чиқариш ойнамалари. «Картофель и овощи». Мир «Теплиц», Москва
8. То'xtayev SH. H. "O'simliklarni biologic himoya qilish"- Buxoro,2006-yil. Uslubiy qo'llanma.

Internet saytlari

- 1 www.gov.uz – Ўзбекистон Республикаси ҳукумат портали.
- 2 www.lex.uz – Ўзбекистон Республикаси Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси.
- 3 <http://www.referat.ru>
- 4 <https://elibrary.ru>
- 5 <http://www.nature.com>

o'g'itlash, chilpish, shakl berish; sabzavot ekinlari kasallik va zararkunandalarga qarshi kurashish; issiqxonalarda sabzavotlar hosilini aniqlash va hosilni yig'ib olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak; hosilni yig'ishtirishda mexanizatsiyadan to'liq foydalanish uchun zarur bo'lgan ma'lumotlar to'plash va ulardan foydalana olish ko'nikmalariga ega bo'lishi.

№	Nazariy mavzular
21.	Himoyalangan yer sabzavotchiligini ahamiyati, uni vazifasi, xususiyatlari, ahvoli va rivojlanishi

22.	Issiqxonalarda havo gaz tartiboti
23.	Issiqxonalarda havo va tuproq namligini tartiboti
24.	Issiqxonalarda namlik tartibotini optimallashtirish usullari
25.	Issiqxonalarda issiqlik tartibotini ta'minlash
26.	Himoyalangan yerlarda yorug'lik tartiboti
27.	Himoyalangan yerlarda o'simliklarni mineral oziqlantirish xususiyatlari
28.	Kichik hajmli gidroponikani afzalligi va tarqalishi
29.	Himoyalangan Yer inshootlarini qoplashda foydalaniladigan yorug'lik o'tkazuvchan materiallar va ularni xususiyatlari
30.	Himoyalangan joy inshootlarida mikroiklim sharoitlarini ta'minlash va uni sozlash
31.	Sabzavotlarni ozuqali eritmalar bilan turli substratlarda va substratsiz yetishtirish xususiyatlari
32.	Ochiq yer uchun sabzavot ko'chatlarini yetishtirish uslubi va usullari
33.	Issiqxonalarda ayrim sabzavot ko'chatlarini yetishtirish texnologiyasi
34.	Himoyalangan yer inshootlaridan umumiy foydalanishni tashkil etish
35.	Himoyalangan yerlarda ayrim sabzavot ekinlarini yetishtirish texnologiyasi
36.	Yerli inshootlarda sabzavotlarni yetishtirish usullari
37.	Issiqxona yetishtirishga tavsiya etilgan pomidorni nav va duragaylarini tanlash
38.	Tuproqli issiqxonalarda bodringni yetishtirish texnologiyasi
39.	Issiqxonalarda kam tarqalgan mevali sabzavotlarni yetishtirish
40.	Issiqxonalarda ko'kat ekinlarini yetishtirish

№	Amaliy mashg'ulot mavzulari
21.	Himoyalangan yer sabzavotchiligini ahamiyati, uni vazifasi, xususiyatlari, ahvoli va rivojlanishi
22.	Issiqxonalarda havo gaz tartiboti
23.	Issiqxonalarda havo va tuproq namligini tartiboti
24.	Issiqxonalarda namlik tartibotini optimallashtirish usullari.
25.	Issiqxonalarda issiqlik tartibotini ta'minlash.
26.	Himoyalangan yerlarda yorug'lik tartiboti

27.	Himoyalangan yerlarda o'simliklarni mineral oziqlantirish xususiyatlari.
28.	Ko'chatga talab va uni yetishtirish uchun himoyalangan maydonni aniqlash.
29.	Sabzavot ko'chatlarini yetishtirish uchun biologik yoki tuproq aralashmasi va o'g'itlarga bo'lgan talabni aniqlash
30.	Ochiq dala uchun ko'chatlarni yetishtirish texnologik xaritasini ishlab chiqish
31.	Ekin o'stiradigan inshootlar uchun ekinlarni aylanishi va inshootlardan foydalanish jarayonini tuzish
32.	Himoyalangan yerlarda yetishtirish uchun tumanlashtirilgan va ekishga tavsiya etilgan nav va duragaylarni xususiyatlarini o'rganish
33.	Himoyalangan yerlarda sabzavot mahsulotlarini chiqishi jarayonini ishlab chiqish
34.	Himoyalangan yerlarda asosiy sabzavotlarni yetishtirish texnologik xaritasining agroteknik qismini tuzish
35.	Himoyalangan yerlarda ayrim sabzavot ekinlarini yetishtirish texnologiyasi
36.	Yerli inshootlarda sabzavotlarni yetishtirish usullari
37.	Issiqxona yetishtirishga tavsiya etilgan pomidorni nav va duragaylarini tanlash
38.	Tuproqli issiqxonalarda bodring yetishtirish texnologiyasi
39.	Issiqxonalarda kam tarqalgan mevali sabzavotlarni yetishtirish
40.	Issiqxonalarda ko'kat ekinlarini yetishtirish

Asosiy adabiyotlar

1. Zuyev V.I., Asatov SH.I., O.Kadirxodjaye, Ataxodjaye A.A. "Himoyalangan joy sabzavotchiligi". Toshkent-2018y.
2. Zuyev V.I., Asatov SH.I., O.Kadirxodjaye, Ataxodjaye A.A., U.I.Akrarov. "Ovoshevoztstvo zashishennogo grunta". Toshkent-2008y. 460b.
3. To'xtayev SH. H. "O'simliklarni biologik himoya qilish"- Buxoro,2006-yil. Uslubiy qo'llanma.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Mirziyoyev SH.M. Erkin va farovon demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. Toshkent, "O'zbekiston" NMIU, 2017. — 56 b.

2. Mirziyoyev SH.M. Qonun ustivorligi va inson manfaatlarini ta'minlash yurt taraqqiyoti va xalq farovonligi garovi. "O'zbekiston" NMIU, 2017. 47 b.
3. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob halqimiz bilan birga kuramiz. "O'zbekiston" NMIU, 2017.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7-fevraldagi "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi to'g'risida" gi PF-4947-sonli Farmoni. O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2017 y., 6-son, 70-modda.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 1-iyundagi "2017 yilda boshqoqli don ekinlaridan bo'shagan maydonlarga takroniy ekinlarni joylashtirish, ekish uchun talab etiladigan moddiy-texnika resurslarini o'z muddatida yetkazib berish chora-tadbirlari to'g'risida" gi PQ-3021-sonli qarori.
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 13-iyundagi "O'zbekiston Respublikasi qishloq xo'jaligi xodimlari kuni" bayram tadbirida belgilangan vazifalardan kelib chiqqan holda, qishloq xo'jaligining mavjud imkoniyatlaridan yanada samarali foydalanish, sohasida iqtisodiy islohotlarni yanada chuqurlashtirish, ilm-fan yutuqlari va innovatsion yangiliklarni tizimli joriy etish va oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlash bo'yicha kechiktirib bo'lmaydigan chora-tadbirlar to'g'risida" gi PK-3432-sonli Qarori.
7. O'zbekiston Respublikasi Hududida ekish uchun tavsiya etilgan qishloq xo'jalik ekinlari Davlat Reestri. T., 2006.

Internet saytlari:

1. www.opb.ru/ogorod.ov. Овощеводство
2. www.lex.uz - O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.20.<http://www.amazon.ru>
3. www.ziyonet.uz
4. www.edu.uz

3.06. "Mevachilik" fanidan Davlat attestatsiya sinovi uchun dastur O'quv fanining dolzarbligi va oliy kasbiy ta'limdagi o'rni

1. O'quv fanini o'qitilishi bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar.

Ushbu fan qishloq xo'jaligi ta'lim yo'nalishlarida o'qiyotgan talabalar bog' sharoitida mevalar yetishtirishning ilg'or texnologiyalari to'g'risida: - mevalarni

ishlatilishi: - tashqi muhit omillariga ko'ra guruhlarga ajratish; - ko'paytirish usullarini o'rganish; - o'simliklarni o'sish va rivojlanish bosqichlarini bilish mevalarni urug'lari hamda ko'chatlari tuzilishi - talabani ushbu fan bo'yicha olgan nazariy va amaliy bilimlarini kurs ishi va bitiruv ishlarini bajarish bilan real sharoitida qo'llash bo'yicha ma'lumotlarga ega bo'ladilar.

Fanni o'qitishdan maqsadi —meva ekinlarini ahamiyati, kimyoviy tarkibi, kelib chiqishi va tarqalish tarixi, hozirgi holati va rivojlanish istiqboli hamda tashqi muhit omillariga bo'lgan talabi to'g'risidagi va mevalilikka yangi kirib kelgan intensiv mevani navlarini ko'paytirishga qaratish.

Fan bo'yicha talabning bilim, ko'nikma va malakalariga quyidagi talablar qo'yiladi. *Talaba:*

- mevalilikning rivojlanish tarixi, hozirgi xolati, istiqboli va ahamiyati, mevali ekinlarni payvandlash usullarini, ko'paytirish uslublarini, ko'chatlarini yetishtirish texnologiyalarining o'ziga xos xususiyatlari, ularning yangi yuqori hosilli nav namunalari tavsifi, ko'chatlarni yer sharoitiga ko'ra joylashtirish; ekish muddatlari va usullari; daraxtlarni turlaridan kelib chiqqan holda ularga shakl berish usullari; mevali bog'larni yoshartirish, vegetativ usulda ko'paytirish hamda parvarishlashda yangi texnologiyalarni qo'llash to'g'risida **tassavurga ega bo'lishi;**

- mevali ekinlarini tuproq sharoitiga ko'ra joylashtirish, ertagi, o'rtagi va kechpishar navlarini yetishtirish usullarini;
- danakli va urug'li ekinlar urug'larini stratifikatsiya qilishni
- mevali o'simliklarini urug', qalamchalarini va ko'chatlarini ekishga tayyorlash va ekishni
- yig'ilgan hosilni parvarish qilishni o'rganish;
- mevali o'simliklarni turiga ko'ra payvandlash usullari va muddatlarini;
- mevali o'simliklarni sug'orish muddatlarini, miqdorlari va usullarini;
- mevali o'simliklarni kasalliklari va zararkunandalariga qarshi kimyoviy moddalardan hamda biologik usullardan foydalanishni;
- mevali o'simliklarni yetishtirishdagi istiqbolli texnologiyalarini
- mevali o'simliklarini ekish sxemasi, oziqlanish maydoni va yuza birligidagi o'simliklar sonini aniqlashni;
- mevali ekinlarni turlariga ko'ra ularga shakl berish usullarini **bilishi va ulardan foydalana olishi;**

meva ko'chatlarini ko'paytirish va payvandlash; - meva ko'chatlarni ekish; - mevali o'simliklarni sug'orish, qator orasiga ishlov berish, o'g'itlash, shakl berish; - meva o'simliklarni kasallik va zararkunandalarga qarshi kurashish; - hosilga kirmagan va hosil beradigan mevali bog'lar qator orasiga ishlov berish va hosilni yig'ib terib olish **ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.**

Nazariy mavzular	
№	
1.	Kirish. Mevalilikni xalq xo'jaligidagi ahamiyati, hozirgi ahvoli va rivojlanish istiqbollari
2.	Meva va rezavor meva o'simliklarining kelib chiqishi, botanik tarkibi va biologik xususiyatlari
3.	Meva va rezavor meva o'simliklarini o'sish va rivojlanishi haqida ta'limot
4.	Meva va rezavor meva o'simliklarining morfologik tuzilishi
5.	Meva o'simliklarining o'suv va tinim fenofazalari
6.	Meva va rezavor meva o'simliklarining tashqi muhit omillariga talabi
7.	Meva va rezavor meva o'simliklarini ko'paytirishni biologik asoslari va meva ko'chatzorlarini tashkil qilish
8.	Meva daraxtlari uchun payvandtaglar tanlash
9.	Payvandtaglarni generativ organlaridan ko'paytirish texnologiyasi
10.	Payvandtaglarni vegetativ usulda ko'paytirish texnologiyasi
11.	Ko'chatzorning birinchi va ikkinchi dalasida bajariladigan ishlar
12.	Subtropik ekinlar ko'chatini yetishtirish texnologiyasi
13.	Sitrus ekinlar ko'chatini yetishtirish texnologiyasi
14.	Mevali bog'lar barpo kilish va meva ko'chatlarini ekish
15.	Bog' qator oralariga ishlov berish tizimi
16.	Meva bog'ida shakl berish va qirqish
17.	Mevali daraxtlarni yozgi muddatda kesish
18.	Hosilli meva bog'larini parvarish qilish
19.	Urug' mevali daraxtlarni hosil berishdagi solqashlikni bartaraf qilish tadbirlari
20.	Subtropik meva ekinlarini yetishtirish
21.	Sitrus mevali ekinlarni yetishtirish
22.	Yong'oq mevali ekinlarni yetishtirish
23.	Rezavor mevalarning agrotexnik xususiyatlari
24.	Tropik meva ekinlarini yetishtirish.
25.	Tog'li yerlarda mevalilik

Amaliy mavzular	
№	
1.	Mevali o'simliklarni ishlab chiqarish va biologik guruhlarga ajratish
2.	Meva va rezavor meva o'simliklarining morfologik tuzilishi
3.	Mevali o'simliklar kurtaklarining morfologik tuzilishi
4.	Meva o'simliklarini o'suvchi va hosil beruvchi novdalarining xarakteristikasi.
5.	Mevalarning tuzilishi va uni qismlarining nomlanishi
6.	Urug'larini morfologik tuzilishi va tashqi ko'rinishiga ko'ra ajrata bilish
7.	Bog' asboblari va ulardan foydalanish usullari
8.	Meva o'simliklarini kurtak payvand qilish usullari
9.	Meva o'simliklarini qalamcha payvand qilish usullari
10.	Rayonlashtirilgan meva va rezavor meva navlarining tavsifi
11.	Meva ekinlar ko'chatini generativ va vegetativ usulda ko'paytirish
12.	Mevali bog' barpo etish loyihagini tuzish bo'yicha hisob kitoblar
13.	Bog' qator oralaridan foydalanish va tuproqqa ishlov berish
14.	Meva o'simliklarini parvarish qilishda sug'orish me'yorlarini xisoblash
15.	Meva o'simliklarini parvarish qilishda organik va mineral o'g'itlardan foydalanish bo'yicha hisob kitoblar
16.	Mevali daraxtlarga shakl berish va kesish
17.	Mevali daraxtlarni sovuqdan himoya qilish tadbirlari
18.	Meva hosilini yig'ib terib olish rejasini tuzish
19.	Mevali bog'larni parvarishlash bo'yicha texnologik xarita tuzish

3.07. Sabzavotchilik va polizchilik fanidan Davlat attestatsiya sinovi uchun dastur O'quv fanining dolzarbligi va oliy kasbiy ta'limdagi o'rni

1. O'quv fanini o'qitilishi bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar.

Fanning mazmuni – Ushbu fanni o'zlashtirish jarayonida sabzavot va poliz ekinlari urug'i va ko'chatlarini ekishga tayyorlashni; begona o'tlarga

Asosiy adabiyotlar

1. Ostanauqulov T.E., Narziyeva S., G'ulomov B.X. Mevachilik asoslari S., 2011. O'quv qo'llanma.
2. Bo'riyev H.Ch. Mevachilik elektron darsligi. 2003.
3. G'ulomov B.X., Sh.Abrorov, I.Normuratov. Mevali daraxtlarga shakl berish, kesish va payvandlash. Baktria press nashriyoti. Toshkent, 2013. B7-65. O'quv qo'llanma

Tavsiya qilinadigan qo'shimcha adabiyotlar

1. Mirziyoyev SH.M. Erkin va farovon demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. Toshkent, "O'zbekiston" NMIU, 2017. -56b
2. Mirziyoyev SH.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash yurt tarakkiyoti va xalk farovonligining garovi. "O'zbekiston" NMIU, 2017. - 47 b.
3. Mirziyoyev SH.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. "O'zbekiston" NMIU, 2017. - 485 b.
4. Mirziyoyev SH.M. Tanqidiy taxdil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik-har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. "O'zbekiston" NMIU, 2017. - 103 b.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagi "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha xarakteristik strategiyasi to'g'risida" gi PF-4947-sonli Farmoni. O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari tuplami, 2017 y., 6-son, 70-modda
6. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. T.: O'zbekiston, 2014. - 46b. Sabzavot-poliz ekinlari, meva va uzumchilikni rivojlantirish va kompleks kayta ishlash Kengashi taqdim etgan 2004-2010 yillarda tarmokni takomillashtirish Dasturi. Xay'at qarori. T., 2004.
7. Ostanauqulov T.E., Narziyeva X. va B.G'ulomov "Mevachilik asoslari" o'quv qo'llanma, Samarqand 2011 yil- 15-120 b.
8. G'ulomov B., Abrorov SH. Va I.Normuratov "Mevali daraxtlarga shakl berish, kesish va payvandlash" o'quv qo'llanma Toshkent-2013 yil 5-60 b.
9. Adilov X.A, Enileyev N.Sh, Namozov I.Ch. Mevachilik - Toshkent Tosh DAU, 2021-. 4-32 b. O'quv qo'llanma.

Internet saytlari

1. <http://www.bfpais.ru> Plodovodstvo i vinogradarstvo.
2. www.lnau.lg.ua/scien_r9.htm Plodovodstvo i sadovodstvo.
3. <http://www.CNSHB.ru> Plodovodstvo Uzbekistana

qarshi gerbitsidlardan foydalanish muddati, miqdori va usullarini sabzavot va poliz ekinlarini ekish qalinligi, oziqlanish maydoni va yuza birligidagi o'simliklar sonini aniqlashni; sabzavot va poliz ekinlarini hosildorligini aniqlash va hosil sifatini bilishi va ulardan foydalana olishi

Fanni o'qitishdan maqsad– talabalarga sabzavot va poliz ekinlarini kelib chiqish makonlari, biologik xususiyatlari, navlari, ekish muddatlari va usullari

hamda yetishtirish texnologiyasini o'rgatish hamda ularni amalda tatbiq etish ko'nikmasini hosil qilishdir.

Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- sabzavot va poliz ekinlari urug'i va ko'chatlarini ekishga tayyorlashni; begona o'tlarga qarshi gerbitsidlardan foydalanish muddati, miqdori va usullarini haqida *tasavvurga ega bo'lishi*;
- sabzavot va poliz ekinlarini ekish qalinligi, oziqlanish maydoni va yuza birligidagi o'simliklar sonini aniqlashni; sabzavot va poliz ekinlarini hosildorligini aniqlash va hosil sifatini *bilishi va ulardan foydalana olishi*; sabzavot va poliz ekinlarni tashqi muhit omillariga munosabatini o'zlashtirish; sabzavot va poliz ekinlari urug' va ko'chatini ekish va parvarishlash; hosilni yig'ishtirishda mexanizatsiyadan to'liq foydalanish uchun zarur bo'lgan ma'lumotlar to'plash va ulardan foydalana olish *ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak*.

№	Nazariy mavzular
1.	Kirish. Sabzavotchilik fanining ahamiyati, maqsadi, vazifasi va sabzavotchilikni rivojlanishi
2.	Sabzavot ekinlarining botanik ta'rifi, morfologik va biologik xususiyatlari
3.	Himoyalangan yer sabzavotchiligi vazifalari va xususiyatlari
4.	Himoyalangan yer inshootlarining turlari, tuzilishi va vazifalari
5.	Himoyalangan yer inshootlarida mikroiklim sharoitlarini ta'minlash va uni sozlash usullari
6.	Sabzavot ekinlari ko'chatlarini yetishtirish texnologiyasi
7.	Issiqxonalarda sabzavot mahsulotlarini yetishtirish
8.	Sabzavotlarni ochiq dalada ekish uchun yer tanlash, o'tmishdoshlar ahamiyati
9.	Sabzavot ekinlarini o'g'itlash va parvarishlash
10.	Kartoshkani ahamiyati, biologiyasi, navlari va yetishtirish texnologiyasi
11.	Tomatdosh sabzavotlar biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi
12.	Karam o'simliklari biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi
13.	Ildizmevali sabzavotlar biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi
14.	Piyozli sabzavotlar biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi
15.	Ko'kat, dukkakli va kam tarqalgan sabzavotlarni yetishtirish
16.	Sug'oriladigan yerlarda poliz ekinlarini yetishtirish

17.	Lalmikor polizchilik xususiyatlari
18.	Poliz ekinlari kasalliklari va zararkunandalari, ularga qarshi kurash choralarini
19.	Poliz mevalarini saqlash va qayta ishlash
20.	Poliz ekinlari urug'chiligi

№	Amaliy mashg'ulot mavzulari
1.	Eng muhim sabzavot ekinlarining tur tarkibi bilan tanishish
2.	Sabzavot ekinlarini urug'lariga qarab aniqlash
3.	Sabzavot ekinlarini maysalariga va birinchi chin barglariga qarab aniqlash
4.	Himoyalangan yer inshootlari turlari va ularni tuzilishi
5.	Himoyalangan joylarda ko'chat yetishtirishga oid hisoblashlar
6.	Sabzavotchilikka ixtisoslashgan fermer xo'jaliklari uchun almashlab ekish sxemalarini tuzish
7.	Sabzavot ekinlarini dalada ekish sxemalari va gektardagi o'simliklar sonini aniqlash
8.	Sabzavot o'simliklarning joylanish qalinligiga ko'ra gektardan olinadigan hosilni hisoblash
9.	Kartoshka navlarning morfologik tuzilishi o'rganish
10.	Tomatdosh sabzavotlar navlarining morfologik tuzilishi bilan tanishish
11.	Karamli sabzavotlar navlari bilan tanishish
12.	Ildizmevali sabzavotlarning navlari bilan tanishish
13.	Piyozdosh ekinlar navlari bilan tanishish.
14.	Ko'kat va kam tarqalgan sabzavot navlari bilan tanishish
15.	O'zbekistonda rayonlashtirilgan qovun navlari bilan tanishish
16.	O'zbekistonda rayonlashtirilgan tarvuz navlari bilan tanishish
17.	O'zbekistonda rayonlashtirilgan qovoq navlari bilan tanishish
18.	O'zbekistonda rayonlashtirilgan bodring navlari bilan tanishish
19.	Qovoqcha va patisson sabzavot ekinlari bilan tanishish
20.	Sabzavot ekinlarining o'g'itlarga bo'lgan talabini hisoblash

21.	Sabzavot ekinlarin sug'orish usullari va suvga bo'lgan talabini hisoblash
22.	Kechki kartoshka yetishtirish texnologik kartasini tuzish
23.	Ertagi pomidor yetishtirish texnologik kartasini tuzish
24.	Sabzavot ekinlarini hosilini yig'ib olish va mexanizatsiyadan foydalanish
25.	Ertagi bodring yetishtirish texnologik kartasini tuzish
26.	Kechki karam yetishtirish texnologik kartasini tuzish
27.	Ertagi sabzi yetishtirish texnologik kartasini tuzish
28.	Sabzavot ekinlarini zararkunandalarga qarshi kurashish usullari va kimyoviy vositalarga bo'lgan talabni aniqlash
29.	Qovun yetishtirish texnologik kartasini tuzish
30.	Tarvuz yetishtirish texnologik kartasini tuzish
31.	Qovoq yetishtirish texnologik kartasini tuzish

Asosiy adabiyotlar

1. Ostonaqulov T. E., Zuyev V.I., Qodirxo'jayev O.D. "Sabzavotchilik". Toshkent. 2009 y. (darslik)
2. Ostonaqulov T. E., Zuyev V.I., Qodirxo'jayev O.D. "Sabzavotchilik". Toshkent. 2008y. O'quv qo'llanma.
3. Zuyev V.I., Qodirxo'jayev O. K., Adilov M.M., Akromov U.I. Sabzavotchilik va polizchilik. 2016 y. O'quv qo'llanma.
4. Ashurmetov O.A., Bo'riyev X., Ch. Poliz ekinlari biologiyasi va yetishtirish texnologiyasi. T.: "Mehnat". 2000. 199 b
5. Bo'riyev X.Ch. Baxchevodstvo. T.: «O'zbekistan milliy ensiklopediyasi». 2002.314 6
6. Bo'riyev X.Ch., Zuyev V.I., Umarov A.A. Polizchilikdan amaliy mashg'ulotlar. Toshkent. "Mehnat". 1997. 103 b

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va farovon demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. Toshkent, "O'zbekiston" NMIU, 2017. - 56 b.
2. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustivorligi va inson manfaatlarini ta'minlash yurt taraqqiyoti va xalq farovonligi garovi. "O'zbekiston" NMIU, 2017. -4 7 b.
3. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob halqimiz bilan birga quramiz. "O'zbekiston" NMIU, 2017.
4. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik -har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. "O'zbekiston" NMIU, 2017.-47 b
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7-fevraldagi "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar

strategiyasi to'g'risida" gi PF-4947-sonli Farmoni. O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2017 y., 6-son, 70-modda.

6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Qarori «Meta va sabzavotchilik va uzumchilik sohasini isloh qilish bo'yicha tashkiliy chora-tadbirlar to'g'risida» qarori. PF-3709 Farmoni Xalq so'zi -2006 yil 11 yanvar

7. Zuyev V.I., Abdullayev A.G. Sabzavot ekinlari va ularni yetishtirish texnologiyasi. T., «O'zbekiston» 1997. O'quv qo'llanma

8. Azimov B.J., Bo'riyev X.CH- Sabzavot ekinlari biologiyasi T., «UzMEDIN» 2002

9. R.Mavlyanova, A. Rustamov, R. Xakimon. L. Xakimov M. I Turdiyeva. S. O'zbekiston qovunlari. Melons of Uzbekistan. Dini Uzbekistana. O'simliklar

genetik resurslari xalqaro instituti, 7.005. -216 6

10. Bo'riyev X.CH., Do'smurotova S.I. Polizchilik. Ma'ruzalar mani. ToshDAU, 2000. 62 b.

11. Bo'riyev X.Ch. Baxchevodstvo. T.: «O'zbekistan milliy ensiklopediyasi». 2002.314 6

12. Bo'riyev X.Ch., Zuyev V.I., Umarov A.A. Polizchilikdan amaliy mashg'ulotlar. Toshkent. "Mehnat". 1997. 103 b

Internet saytlari

1. www.opb.ru/ogorod_ov.html Овощеводство, календари работ на участке, обмен опытом, советы.
2. www.adventus.info/bibl/ovochi.php Овощеводство по Митлайдеру —
3. www.bashedu.ru/encikl/0000/ovoshev.htm Овощеводство, отрасль растениеводства. В РБ выращивают в осн. лук репчатый, капусту белокочанную, свеклу, морковь, огурцы, томаты и перец сладкий —
4. <http://ziyo.edu.uz/gus/showinfo> Электронная версия книги Овощеводство, бахчеводство, плодоводство и виноградарство Узбекистана.
5. www.teus.ru/directory/maintenance_the_agriculture.z Агро технология, советы и рекомендации для профессионалов агробизнеса.

3.03. Issiqxona xo'jaligini tashkil etish va boshqarish fanidan YDA uchun savollar bazasi

1. Aeroponika usulida sabzavotlarni yetishtirish texnologiyasi
2. Barpo etilgan issiqxonalarini mavsumga tayyorlash. Hidropon va tuproqli issiqxonalar.
3. Fermer xo'jaligida sabzavotchilik rivojlantirish
4. Issiqxona kombinatlarini tashkil etishni iqtisodiy va tashkiliy vazifalan
5. Issiqxona mahsulotlarini terish, qadoqlash va uni realizatsiyasi bo'yicha ishlarni tashkil etish.
6. Issiqxona mahsulotlarini tarkibidagi foydali va zararli moddalarni tarkibini aniqlash
7. Issiqxona xo'jaliklari huquqiy ta'minoti.
8. Issiqxona xo'jaliklarini barpo etish uchun maydon tanlash.

9. Issiqxonada xo'jaliklarini barpo etish uchun tanlanadigan yerlarga qo'yiladigan talablar
10. Issiqxonada xo'jaliklarini iqtisodiy rivojlantirish dinamikasi.
11. Issiqxonada xo'jaliklarining namunaviy loyihalari va ularga qo'yiladigan talablar.
12. Issiqxonada foydalaniladigan mashina mexanizmlari
13. Issiqxonada foydalaniladigan mashina mexanizmlari
14. Issiqxonada kam tarqalgan sabzavotlar yetishtirish texnologiyasini takomillashtirish
15. Issiqxonalar issiqlikga talabini aniqlash
16. Issiqxonalarda bodring va pomidor yetishtirish usullari
17. Issiqxonalarda foydalaniladigan mashina mexanizmlari
18. Issiqxonalarda issiqlik ta'minoti.
19. Issiqxonalarda ko'chat va sabzavot yetishtirishni nazariy asoslari.
20. Issiqxonalarda sabzavot mahsulotlarini ishlab chiqarishning hozirgi holati, istiqbollari hamda muammolari.
21. Issiqxonalarda sabzavot yetishtirishning innovatsion texnologiyasi.
22. Issiqxonalarda zamonaviy usulda ko'chat yetishtirish texnologiyasi
23. Issiqxonalar mavsumga tayyorlashdagi tadbirlarni tashkillashtirish.
24. Issiqxonalar qurilish loyihalari bilan tanishish.
25. Issiqxonalar yordamchi va qo'shimcha inshootlarni joylashtirish tartibi.
26. Joyning ko'p yillik meteorologik sharoitlarini tahlil qilish.
27. Kichik hajmli gidropon issiqxonalarda foydalaniladigan qurilma va moslamalar.
28. Ko'chat yetishtiruvchi komplekslar barpo etish asoslari.
29. Ko'katli sabzavotlarni yetishtirishda nav va duragaylarni tanlash
30. Mavsum so'ngida issiqxonada bajariladigan ishlar.
31. Oziqali eritmalar va oziqlantirish miqdorlari
32. Parnik va teplitsalarni isitishda biologik yoqilg'ilar
33. Pomidor va bodring yetishtirish bo'yicha agrotexnik xaritani ishlab chiqish
34. Pomidorni mineral paxta (vatada) yetishtirish texnologiyasi
35. Qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishining samaradorligini aniqlash
36. Qishloq xo'jaligi korxonasi biznes rejasi
37. Qishloq xo'jaligi mehnat motivatsiyasi
38. Qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishini rejalashtirish tizimi va uslublari
39. Tomchilatib sug'orish moslamalari tizimi
40. Tomchilatib sug'orish tizimini qo'llash jarayonini tashkil etish
41. Xorijiy davlatlardagi zamonaviy issiqxonalar turlari va maydoni
42. Yorug'lik o'tkazuvchi materiallarga bo'lgan talabini aniqlash
43. Zamonaviy issiqxonalar sabzavot yetishtirishni iqtisodiy samaradorligini aniqlash
44. Zamonaviy issiqxonalarda yetishtirish uchun istiqbolli, eksportbop nav va duragaylar.
45. Zamonaviy issiqxonalar ko'chatga bo'lgan talabini aniqlash

46. Zamonaviy yorug'lik o'tkazuvchi materiallarni fizikaviy xususiyatlarini aniqlash

47. Zamonaviy yorug'lik o'tkazuvchi materiallarni xususiyatlari.

3.05. Himoyalangan yer sabzavotchiligi fanidan YDA uchun savollar bazasi

1. Pestitsidlar haqida ma'lumot.
2. Defoliantlar nima?
3. Kimyoviy himoya qilish haqida ma'lumot.
4. Kuzgi tunlamni zararlitomonlarini bashorat qilish.
5. Kantakt ta'sir qilish nima?
6. Binafsharang qalqondorlarini tuzilishi va hayot kechirishi
7. Binafsharang qalqondorlarini tuzilishi va hayot kechirishini bashorat qilish
8. Binafsharang qalqondorning ko'payishini bashorat qilish.
9. G'o'za oqqanoti o'simlikni qanday zararlashini bashorat qilish.
10. G'o'za oqqanoti qarshi kimyoviy himoya haqida bashorat qilish.
11. G'o'za oqqanoti qarshi kimyoviy himoya qanday
12. G'o'za oqqanoti qarshi kimyoviy himoya qanday
13. G'o'zaning yer osti qismini kemiruvchi zararkunandalarini bashorat qilish
14. G'ovak hosil qiluvchi pashshalar lichinkalari o'simlikka qanday zarar beradi
15. G'ovak hosil qiluvchi pashshalar tuzilishi haqida bashorat qilish
16. G'ovak hosil qiluvchi pashshalarning rivojlanish bosqichlari
17. G'ovak hosil qiluvchi pashshalarning rivojlanish bosqichlarini bashorat qilish
18. Kalarado qo'ng'izi, pamidor zang kanasi va o'rgimchakkanani bo'g'inlarini sanang.
19. Kalarado qo'ng'izi, pomidor zang kanasi va o'rgimchakkanani bo'g'inlarini bashorat qilish.
20. Kalarado qo'ngizining rivojlanish siklini bashorat qilish.
21. Kamstok, unimon qurtlarning voyaga yetgan shaklining ko'payishi
22. Karam oq kapalagi zararini bashorat qilish.
23. Karam oq kapalagiga qarshi biologik kurash choralarini.
24. Karam oq kapalagiga qarshi kurash
25. Karam oq kapalagiga qarshi kurashni bashorat qilish.
26. Karam va sholg'om oq kapalagining tashqi belgilarining o'zaro farqi
27. Kartoshka kuyasi, pomidor kuyasi va xudoshnikni bir-biriga o'xshash jihatlarini sanang.
28. Kartoshka kuyasi, pomidor kuyasi va xudoshnikni bir-biriga o'xshash jihatlarini.
29. Kartoshka kuyasining zararini bashorat qilish.
30. Kolorado qo'ngizining tashqi tuzilishini bashorat qilish.
31. Kuzgi tunlam oziqlanishini bashorat qilish.
32. Kuzgi tunlam tashqi tuzilishini bashorat qilish.
33. Kuzgi tunlam va makkajo'xori parvonasiga qarshi tabiiy kurash choralarini bashorat qilish.
34. Kuzgi tunlam va makkajo'xori parvonasiga qarshi tabiiy kurash choralarini

35. Kuzgi tunlamga qarshi kurash
36. Kuzgi tunlamga qarshi kurashni bashorat qilish.
37. Kuzgi tunlamni zararli tomonlarini bashorat qilish.
38. Kuzgi tunlamni zararlitomonlarini bashorat qilish.
39. Makkajo'xori parvonasi erkak va urg'ochisini bir-biridan farqi
40. Makkajo'xori parvonasini rivojlanish davri
41. Makkajo'xori parvonasini rivojlanish davrini bashorat qilish.
42. Makkajo'xori parvonasini tabiiy kushandarlari va qarshi kurashcholarari
43. Makkajo'xori parvonasini tashqi tuzilishini bashorat qilish.
44. Makkajo'xori parvonasining kuzgi tunlamdan farqi.
45. Makkajo'xori parvonasining zararli tomonlari.
46. Makkajo'xori parvonasining zararli tomonlarini bashorat qilish.
47. O'rgimchakkana nimalarga zarar keltirishini bashorat qilish.
48. O'rgimchakkananing ko'payish davrlarini bashorat qilish.
49. O'rgimchakkananing tashqi tuzilishini bashorat qilish.
50. O'rgimchakkananing tuzilishini bashorat qilish.
51. O'rgimchakkananing zararini bashorat qilish.
52. O'rgimchakkananing ko'payishini bashorat qilish.
53. O'simlik shirasi o'simlikning poyasi va ildizlariga qanday zarar berishini bashorat qilish.
54. O'simlik shirasi o'simlikning poyasi va ildizlariga qanday zarar beradi
55. O'simlik shirasi va poliz shirasi farqi va o'xshashligi.
56. O'simlik shirasi va poliz shirasi farqi va o'xshashligini bashorat qilish.
57. O'simlik shirasida qaysi fazalar kechadi va ular haqida ma'lumot
58. O'simlik shirasini zararini bashorat qilish.
59. O'zbekistonda tashqi karantin obyekti bo'lgan tok fillakseriyasining zararini bashorat qilish.
60. O'zbekistonda tashqi karantin obyekti bo'lgan tok fillakseriyasining zarari
61. Olma qurtiga qarshi ishlatiladigan pestidsidlar.
62. Olma qurtiga qarshi ishlatiladigan pestidsidla haqida bashorat qilish.
63. Olma qurtining kimyoviy kurash usullarini bashorat qilish.
64. Olma qurtining rivojlanishini bashorat qilish.
65. Olma vergulsimon qurtining binafsharang qalqondordan asosiy farqi
66. Olma vergulsimon qurtining zararlashi binafsharang qalqondorini zararlashida nimasi bilan farq qiladi
67. Olma vergulsimon qurtining zararlashi binafsharang qalqondorini zararlashida nimasi bilan farq qiladi
68. Oq pashshaning keltirib chiqaradigan zararini bashorat qilish.
69. Pomidor zang kanasining o'simliklarga qiladigan zararlarini bashorat qilish.
70. Poliz shirasining o'simlik shirasidan farqi.
71. Poliz shirasining qaysi fazalari qishlab qoladi va qishlovdan keyin qanday jarayonlar yuz beradi
72. Pomidor kuyasi va kartoshka kuyasining bir biridan farqi
73. Pomidor zang kanasining hayot kechirishini bosqichma bosqich aytib bering .

74. Pomidor zang kanasining tana tuzilishini bashorat qilish.
75. Qanotsiz shiraning tana tuzilishi haqida ma'lumot bering
76. Qovun pashshasi tuproqda qancha chuqurlikda qishlaydi, qachon uchib chiqadiva qanch bo'g'im beradi
77. Qovun pashshasining hayot kechirishini bashorat qilish.
78. Qovun pashshasining rivojlanish siklini bashorat qilish.
79. Qovun pashshasining tashqi belgilarini ko'rsating.
80. Qovun pashshasining tashqi tuzilishini bashorat qilish.
81. Qovun pashshasining tashqi tuzilishini bashorat qilish.
82. Qulupnay qurtining qishlovdan chiqqandan keyin yuz beradigan jarayonlarni bashorat qilish.
83. Qulupnay qurtining qishlovdan chiqqandan keyin yuz beradigan jarayonlarni
84. Qulupnay zararkunandalariga qarshi kurash choralarini
85. Sharq mevaxo'rining oziqlanishini bashorat qilish.
86. Sharq mevaxo'rining tashqi tuzilishini bashorat qilish.
87. Sholg'om oq kapalagiga biologik kurashni bashorat qilish.
88. Simqurtlarning hayot kechirishi qanday
89. Simqurtlarning hayot kechirishini bashorat qilish.
90. Soxta simqurt haqida bashorat qilish.
91. Soxta simqurt haqida umumiy ma'lumot
92. Tamaki tripsi qaysi o'simliklarni zararlaydi va qaysi qismlarini
93. Tirik tug'adigan hasharotlar nomi va tuzilishidagi o'xshashliklarini bashorat qilish.
94. Tok fillakseriyasining urg'ochilarining kattaligi va ko'payishi
95. Unsimon qurtning hayot kechirishini bashorat qilish.
96. Xasva qandalasi tashqi ko'rinishi
97. Xasva qandalasi tashqi tuzilishini bashorat qilish.
98. Xasva qandalasiga qarshi kurash
99. Xasva qandalasiga qarshi kurashni bashorat qilish.
100. Xasva qandalasining rivojlanish ketma ketligi.
101. Xudoshnik bilan pomidor kuyasining farqi nimadan iborat.
102. Xudoshnikning lichinkasi va yetuk zoti qanday zarar keltirishini bashorat qilish.
103. Xudoshnikning lichinkasi va yetuk zotlarini zarari haqida bashorat qilish.

3.06. Mevachilik fanidan YDA uchun savollar bazasi

1. Bog' qator oralariga ishlov berish.
2. Bog' qator oralariga istiqbolli ko'p samara beradigan tuproqqa ishlov berish.
3. Bog' qatorlariga ishlov berish usullari va muddatlari.
4. Intensiv meva bog' barpo qilish texnologiyasi.
5. Intensiv mevachilikda ko'chat qalinligi va serhosil navlarni ahamiyati.
6. Intensiv mevali bog'larda daraxtlarga shakl berish usullari.
7. Meva va rezavor meva biologik xususiyatlari.

8. Meva va rezavor meva ekinlarining tashqi muhit omillariga munosabati.
9. Meva va rezavor meva o'simliklarini kelib chiqishi va tarqalishi.
10. Meva va rezavor meva o'simliklarini o'sishi, rivojlanishi va hosildorligi.
11. Meva va rezavor meva o'simliklarining kelib chiqishi va botanik tarkibi.
12. Meva va rezavor o'simliklarining o'sishi va rivojlanishi haqidagi ta'limot.
13. Mevachilikni dala xo'jalikdagi ahamiyati.
14. Mevachilikni rivojlantirishni
15. Mevachilikni rivojlantirishning istiqbollari.
16. Mevachilikni xalq xo'jalikdagi ahamiyati
17. Mevachilikni xalq xo'jalikdagi ahamiyati va hozirgi holati.
18. Mevali bog' barpo qilish texnologiyasi.
19. Mevali bog'larda qator oralari tuproqqa ishlov berish.
20. Mevali bog'larda yuqori hosil olish uchun qo'llaniladigan agrotexnika choralari.
21. Mevali bog'larni kesish ahamiyati va usullari.
22. Mevali bog'larni qator oralarga ishlov berish.
23. Mevali daraxtlarga shakl berish va kesish.
24. Mevali daraxtlarni hosilini parvarish qilish agrotexnikasi.
25. Mevali daraxtlarni kesish va uni ahamiyati.
26. Mevali daraxtlarni kesishni ahamiyati.
27. Mevali daraxtlarni ko'paytirishni ahamiyati va biologik xususiyatlari.
28. Mevali ekinlarni baxorgi sovuqlardan saqlash.
29. Mevali ekinlarni ko'paytirishning biologik usullari.
30. Mevali ekinlarni tashqi muhit omillariga munosabatlari.
31. Mevali o'simliklarni baxorgi sovuqlardan saqlash chora-tadbirlari.
32. Mevali o'simliklarni o'sish va rivojlanish haqidagi ta'limot.
33. Mevali o'simliklarning ko'paytirishni biologik usullari.
34. Past bo'lyi payvantaglarni yetishtirish texnologiyasi.
35. Past bo'lyi sust va o'ta o'suvchi payvantaglarni tasnifi.
36. Past bo'lyi sust va o'tacha o'suvga payvantaglarni ahamiyati va ta'siri.
37. Payvantag ahamiyati, xillari, o'sish kuchi va parvarishlash.
38. Rezavor meva o'simliklarning ko'paytirishni biologik usullari.
39. Tog' oldi va tog' mintaqalarida mevachilik.
40. Tog' oldi va tog' mintaqalarida mevachilikni xususiyatlari.
41. Tog' va tog' oldi mevachilik.
42. Tog' va tog' oldi mevachilikni xususiyatlari va texnologiyasi.
43. Tog' va tog' oldi mintaqalarda mevachilik.
44. Tuproqqa ishlov berish usullari va ahamiyati.

3.07. Sabzavotchilik va polizchilik fanidan YDA uchun savollar bazasi

1. Almashlab ekish tartibi va ahamiyati
2. Almashlab ekish va yer tanlash haqida ma'lumot berish.
3. Begona o'tlar, ularning zarari va biologik xususiyatlari
4. Begona o'tlarni hisobga olish va xaritalash
5. Dehqonchilik tizimi

6. Dehqonchilik tizimi
7. Dehqonchilikning ilmiy asoslari
8. Himoya qilingan tuproq uchun yorug'lik o'tkazuvchi shaffof materiallar?
9. Organik dehqonchilik
10. Poliz ekinlari urug'larini ekishga tayyorlash haqida ma'lumot?
11. Polizchilikda olingan urug'larga ishlov berish va saqlash usullari haqida ma'lumot berish?
12. Qishloq xo'jalik ekinlarini ekish usullari
13. Qishloq xo'jalik ekinlarini sug'orish rejimi
14. Sabzavot ekinlari hosildorligini oshirish bilan nimaga erishish mumkin?
15. Sabzavot va poliz mahsulotlarini ishlab chiqarish bo'yicha daryo mamlakatlarini aytib berish?
16. Sabzavotlarni parvarishlash haqida ma'lumot?
17. Sho'rlangan tuproqlar, ularning turlari. Sho'rlik va sho'rliksimon, sho'rtob va sho'rtobli tuproqlar
18. Shudgor va uning turlari
19. Sug'oriladigan dehqonchilikning umumiy masalalari?
20. Tuproq hosil bo'lishiga ta'sir etuvchi omillar. Iqlimning tuproq hosil bo'lishidagi roli.
21. Tuproq unumdorligi va madaniyligi
22. Tuproq unumdorligi va madaniyligi
23. Tuproqning agrofizik xossalari va ularning dehqonchilikdagi ahamiyati
24. Tuproqning havo rejimi hamda uni boshqarish usullari
25. Tuproqning havo rejimlari hamda ularni boshqarish usullari
26. Tuproqning issiqlik rejimi hamda uni boshqarish usullari
27. Tuproqning oziq rejimi va uni boshqarish usullari
28. Tuproqning suv rejimi hamda uni boshqarish usullari
29. Yer sho'rlanishi va botqoqlanishini oldini olish va unga qarshi kurashda qo'llaniladigan meliorativ, agromeliorativ va suv xo'jalik tadbirlar tizimi
30. Yerga ekin ekishdan oldin va keyin ishlov berish
31. Yerga ishlov berish, haydash usullari va sifati
32. Yerni ishlashda resurs va enyergotejovchi texnologiyalar

Kafedra mudiri, b.f.f.d. (PhD):

O.R. Umarov